

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE NACHTEGAAL ZONG

(And a Nightingale Sang)

Toneelspel in 2 delen

door

C.P. Taylor

Vertaling : Dolf Verspoor

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
1999
Nr.2607

EERSTE BEDRIJF

Scène 1

Zondag, september 1939.

HELEN : Die zondag - we hadden het veel te druk - we hadden geen erg in de oorlog - er was zoveel aan de hand bij ons - Oh Johnnie - De Kolenman, pa, speelde 'Oh Johnnie' - typisch ma, ze gaf iedereen altijd een bijnaam - ik was "de mankpoot" - opa was "de ouwe rot" - onze Joyce was "de vondeling" - wij noemden onze ma "de heilige".

GEORGE : (*zingt aan piano*)

Oh Johnnie

Oh Johnnie

How can you love... etc.

HELEN : Ma was het zondagse eten aan het maken - Joyce zat maar te dubben of ze tegen Eric ja of nee zou zeggen - en opa was druk in de weer om Jackie te gaan begraven...

ANDY : (*met zak*) Willen jullie hem nog zien voor we gaan?

JOYCE : Hè opa, je hebt hem hier toch niet binnen...?

ANDY : (*kijkt in de zak*) Zoals ie er uit ziet - zo vredig en kalm.

HELEN : Hij heeft niet geleden, dat kun je zien.

ANDY : Wil je hem zien, George?

GEORGE : Waarom moet ik een dooie rot hond zien, jô, donder op ermee.

PEGGY : Eee - je brengt hem toch niet binnen - stop hem in de vuilnisbak, jô - ik heb alles in de oven staan - klaar - Helen, luister je naar me?

GEORGE : Waar ga je nou heen, jô - we eten zo...

JOYCE : Ze gaat naar de kapel...

GEORGE : Ze komt goddomme net van de kapel.

ANDY : Hij was een felle - dat was hij zeker... of niet soms... Eee - jij was een felle, baasje...

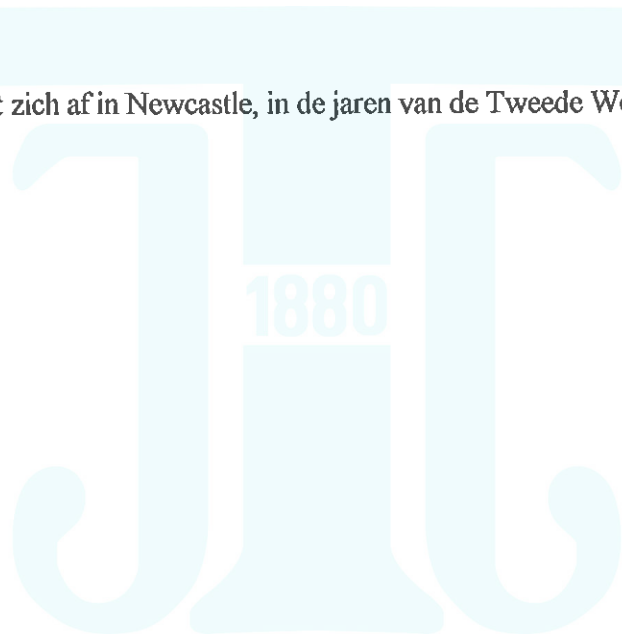
GEORGE : Hij had geeneens een eigen plek - je hebt hem vijf jaar lang afgejakkerd.

PERSONAGES

(3 dames - 4 heren)

Helen
George
Joyce
Andy
Peggy
Eric
Norman

Het stuk speelt zich af in Newcastle, in de jaren van de Tweede Wereldoorlog.

ANDY : Hij heeft zich doodgejakkerd, wat jij, Helen?

PEGGY : Mooi, ik ben zo gauw mogelijk terug...

GEORGE : Waar ga je heen, jô?

PEGGY : Pater Monaghan is helemaal van slag - dat heb ik je gezegd jij luistert ook nooit naar iemand. Hou nou eens op met dat gebeuk op die rot piano...

GEORGE : Ik wil dit akkoord goed krijgen. Klinkt dat goed?

PEGGY : Pater Ryan zei tegen ons, vanmorgen, bij het uitgaan van de mis - maar dat heb ik je allemaal al verteld...

ANDY : Die Monaghan heeft me in de steek gelaten - ik heb hem er niet bij gevraagd bij de uitvaart - ik kijk wel uit...

GEORGE : Waar daast hij nou weer over?

ANDY : Ik heb het over de begrafenis. Doe je jas aan Helen...

HELEN : Ik kom zo, opa.

JOYCE : Zeg ma, ik weet nog steeds niet wat ik moet doen. Hij komt eten.

PEGGY : Geef hem dan eten.

ANDY : Ik had Monaghan gevraagd om - ik heb een sterfgeval.

PEGGY : Waar is mijn tas?

HELEN : Ma, zou je niet liever thuisblijven - ik weet dat pater Monaghan er erg aan toe is - maar Eric komt vanavond en we hebben die toestand gehad met Jackie...

PEGGY : Jij weet niet wat er daar allemaal gebeurd is. Pater Monaghan raakt misschien God en Christus kwijt, weet je dat wel?

GEORGE : Zeg dan maar, dat hij een zoekertje moet zetten in de krant.

JOYCE : Ik voel me zo rot, ma - weet je - straks gaat Eric weg.

PEGGY : Ik ruik dat rotbeest, maak dat hij eruit komt.

ANDY : Hij ruikt niet. Hij is pas één dag dood, jô.

PEGGY : (*met DDT bus*) Doe hier wat van in die zak, toe...

JOYCE : Eee... ik durf niet in de buurt te komen, ma.

PEGGY : Dan doe ik het.

JOYCE : Na... na.

ANDY : Wat doe je nou, jô - al dat chemische spul over zijn lijf.

PEGGY : Weg ermee dan.

ANDY : Ik wacht op Helen.

JOYCE : Hij heeft een ring voor me gekocht en zo...

PEGGY : Ik mag hem wel - ik vind het een keurige jongen.

JOYCE : Wat vind jij pa?

GEORGE : Ik ben alleen nieuwsgierig - ik zou graag willen weten wat ze daar moet met al die paters?

JOYCE : Wie weet gaat hij regelrecht...

PEGGY : Als je het zonodig wil weten - ze denken dat hij zo'n beetje ingestort is, pater Monaghan.

JOYCE : Ma, ik moet met je praten. Helen, zeg jij dan - wat vind jij dat ik moet doen?

HELEN : *(tot zaal)* Dat had ik haar verdorie anderhalve maand lang gezegd. Elke nacht en telkens weer tot vier uur 's ochtends heb ik haar gezegd...

ANDY : Ik moet de Katholieke kerk niet meer - dat is de laatste keer geweest dat ze mij in de kou laten staan. Ik ga naar Monaghan - en ik zeg tegen hem: "ik verwacht u niet op de begrafenis van mijn hond."

PEGGY : Je hebt hem toch niet gevraagd dat mormel van jou te begraven...

GEORGE : Een aftandse windhond... Pokkebeest...

ANDY : Het enige wat ik vraag is een paar woorden, uit het missaal, voor z'n arme ziel...

PEGGY : Honden hebben geen ziel.

ANDY : Je had de vuile bek moeten horen van die roomse parasiet tegen mij.

JOYCE : Mam, hij komt met de ring, nu, vanmorgen.

PEGGY : Hou je niet van hem?

HELEN : Dat weet ze niet...

JOYCE : Ik ben zo bang, ma, ik weet niet.

PEGGY : Eee, ik weet niet wat jij moet doen, liefje. Ik moet nu weg. Hij heeft me altijd graag gemogen, er is een band tussen ons - pater Monaghan en mij - vanaf de eerste dag dat hij hier kwam.

ANDY : Kom jij mee, Joyce?

PEGGY : Hoe kan ze nou meekomen, ze wacht op haar vrijer jô...

ANDY : Armzalig beetje, zeg nu zelf - twee man op een begrafenis, na alles wat Hondje hier in huis betekend heeft, als een klein kindje.

PEGGY : Snap je, hij is een half jaar lang blijven bidden en blijven vasten.

ANDY : Voor de laatste keer, voor we gaan, wie wil een laatste groet brengen aan Jackie.

GEORGE : Vaarwel Jackie.

ANDY : (*kijkt in zak*) Daar draait je hart in je lijf van om, waar of niet, Helen. Moet je hem zo zien liggen, met z'n ogen wijd open. Hij heeft een best leven gehad, ook al heeft hij nooit iets gewonnen.

PEGGY : Na de mis kwam pater Ryan naar me toe.

GEORGE : Ik snap nog steeds niet wat ze van plan is met pater Monaghan, om hem weg te houden uit de "Maria Roep Aan".

PEGGY : Hij gaat niet naar de "Maria Roep Aan" eee, dat mag je niet zeggen, jô. Nee George, hij is gewoon een beetje over z'n toeren.

GEORGE : Hee, als je die arme sodemieter toch begraaft - dan moet je voor een steen zorgen. Hier rust Jackie, trouw tot in de dood. En dan een raak trekje uit zijn leven.

PEGGY : Hoe hij het keukenkleed altijd bekledderde.

ANDY : Daar moest jij juist begrip voor hebben, als katholiek. Het is een eigenschap van alle schepselen Gods, o zo. Poepen doen ze allemaal en zodoende kun je ze onderscheiden van een stuk steen. Wat is het verschil tussen een steen en een hond? De ene poept en de ander niet.

PEGGY : Ze doen niet allemaal hun behoefte op mijn keukenkleed - of wel soms...

HELEN : (*tot zaal*) Ze zaten allemaal een beetje in het slop. De ouwe rot met Jackie in de zak. De Kolenman aan zijn piano. De Heilige, met haar jas aan. De Vondeling die zich opmaakte voor het geval ze hem toch zou nemen. En iedereen maar afwachten, net als altijd, dat ik voor ze zou beslissen. En net wilde ik het heft in handen nemen zoals altijd; Ma zeggen dat ze naar de pastorie moest gaan. En met opa meegaan voor de hond, toen de bel ging, en Joyce wit weg trok. Pa stond op om open te doen. Ma hield hem tegen.

PEGGY : Hee, wacht even jô... Waar ga je heen?

GEORGE : Open doen verdorie.

JOYCE : Het is hem, pa. Het is Eric.

PEGGY : We hebben nog niet uitgemaakt wat we doen, hè...

GEORGE : Is het niet wel zo eenvoudig om gewoon 'ja' te zeggen en daarmee uit. Het is

goddomme erger dan Chamberlain de hele tijd naar Duitsland heen en weer.

Opzitten en pootjes geven tot Hitler uitgedacht is: sla ik ze rot of sla ik ze niet rot.

JOYCE : Ik weet niet of ik van hem hou.

GEORGE : Ik weet niet of ik van je moeder hou. Maar ik ben wel met haar gerouwd, goddomme...

PEGGY : Nee, da's niet waar. Dat weet je best. Dat zeg je maar. Zo maak je het kind helemaal in de war.

(weer de bel)

HELEN : Ik laat hem in de voorkamer. Je kunt hem niet zo voor de deur laten staan, tot je weet of je hem nou wel neemt of niet.

JOYCE : Zeg maar dat ik me nog aan 't aankleden ben.

HELEN : *(tot zaal)* En daar stond hij. Al zijn knopen glimmend en blinkend. Of hij er de hele nacht op had zitten poetsen voor de grote dag. En zijn baret kwiek onder zijn epaulet.

ERIC : Zo Helen. Het is zover.

HELEN : O ja? Wat?

ERIC : Over de radio. Elf uur, Chamberlain.

HELEN : Joyce kleedt zich nog even aan. Kom zolang in de voorkamer. De keuken is een bende.

ERIC : Oké, maakt mij niet uit.

HELEN : Ga nou maar de voorkamer in.

ERIC : Okidoki. De voorkamer. Wil je de ring zien?

HELEN : Wil je een kop thee?

ERIC : Het is zo'n mooie. Heb ik in Glasgow gekocht. Moet naar Fort George voor opleiding.

HELEN : De ouwe rot z'n hond is dood.

ERIC : O ja? Zonde.

PEGGY : Helen. O hallo Eric. Staat je heel chic.

ERIC : Heeft u de radio aanstaan, mevrouw Stott?

PEGGY : *(tot Helen)* Joyce vraagt, of je even... *(tot Eric)* Ze is zich aan 't aankleden.

ERIC : Ik ben zo vertrokken, mevrouw Stott.

PEGGY : Je blijft toch wel even voor een kop thee?

ERIC : Ik bedoel: knokken tegen Hitler.

PEGGY : Ik moet naar de kerk. Een van de paters is er slecht aan toe.

ERIC : Dat spijt me. Wilt u de ring zien?

HELEN : Even zien of ik Joyce kan helpen.

PEGGY : Ik haal een kop thee voor je.

HELEN : *(tot zaal)* En zo werd Eric daar alleen gelaten. In de koude voorkamer. En niemand wilde zijn ring zien. Joyce was in de slaapkamer.

JOYCE : Ik moet hem niet, Helen, en jij? Ik keek net door de deur toen hij binnen kwam. Hij ruikt zo naar spek, vind je niet?

HELEN : Als je hem niet moet, laat hem dan z'n biezen pakken.

JOYCE : Eee, dat meen je niet. Wie weet gaat hij regelrecht zijn dood tegemoet, als ik hem wegstuur. En dat had ik dan mijn leven lang op mijn geweten. Ja toch?! Net nu hij het nodig had, dat ik maar één woord hoefde te zeggen... om hem gelukkig te maken, en dat ik dat niet had gezegd.

HELEN : Gelóóf je dat echt Joyce?

JOYCE : Dan zou hij naar Frankrijk gaan, gelukkig.

HELEN : Joyce, hou op. Schei uit.

JOYCE : Wat hou op?... jô...

HELEN : Je speelt niet in een film, schei uit!

JOYCE : Vind je mijn haar leuk zo?

HELEN : Niet bijzonder.

JOYCE : Dan kan ik het beter anders doen. Helen, wat zou jij doen?

HELEN : *(tot zaal)* Wat ik zou doen - goddomme! Ik heb nooit een schijn van kans gehad. Met dat gezicht van mij, en dat vormeloze lijf. Al zou ik naakt in het Centrum lopen dan zou er nog geen man naar me omkijken. Ik weet niet wat ik zou doen. Ik had allang het idee opgegeven dat iemand verliefd op me kon zijn. Niet dat ik erover in zat. Ik kon het verdorie wel af zonder mannen. Hopen andere dingen in het leven, waar je mee vooruit kunt... ja...

JOYCE : Ik weet niet eens meer wat voor kleur ogen ie heeft. Ma zegt dat ze groen zijn. Als ze groen zijn, groen brengt ongeluk.

HELEN : Oh, in godsnaam, Joyce.

JOYCE : Zal ik een lint in mijn haar doen. Heeft hij je de ring laten zien? Hoe ziet die eruit?

HELEN : Ik had geen tijd om te kijken.

JOYCE : Het is het idee dat ik m'n leven lang aan hem vast zit.

HELEN : Wel nee, Joyce, als hij in Frankrijk sneuvelt, vandaag of morgen.

JOYCE : Dat mag je niet zeggen.

HELEN : *(tot zaal)* En toen is ze naar het Mariabeeld gegaan - en ze is goddomme gaan bidden.

JOYCE : Heilige Marie, vol van genade, laat Eric Parker alstublieft veilig door de oorlog heenkomen, en laat hem heelhuids weer thuiskomen. Amen.

ANDY : *(in deur met thee)* Vergeet dat maar rustig Joyce. Tegen de tijd dat die uit Frankrijk komt is het een ouwe man. Hier heb je zijn thee, Helen. De hele boel is opgehouden. Ik heb de pest aan oponthoud. Ik had de begrafenis om tien uur gepland. Je moet hem zelf zijn thee brengen. Je moeder kan niet.

HELEN : Breng jij het hem.

ANDY : Elke oorlog duurt langer en langer. Zeg nou zelf. De Boerenoorlog was niet erg, maar die van veertien-achtien, vier jaar lang, en deze, als je 't mij vraagt... gaat die stukken langer duren. Een jaar of dertig - veertig. Dan staan ze daar als twee boksers tegenover mekaar en beuken mekaar de grond in.

HELEN : Breng Eric zijn thee, die wordt koud, jô...

JOYCE : Eee, opa, wat moet ik doen?

ANDY : Ik zou me geen kopzorgen maken, Joyce. Kom mee naar de begrafenis, samen met mij en de Mankpoot. Daar kikker je van op.

JOYCE : Het ene ogenblik jou ik van hem, snap je opa, en vlak daarop weet ik het niet meer...

ANDY : Je moet maar denken: het is net eb en vloed. De gevoelens van een mens, dat zwelt aan en dat neemt weer af. Net eb en vloed.

JOYCE : O ja?

ANDY : Ik heb het niet van mezelf hoor. Het stond in een van je moeder d'r snertblaadjes.

Las ik verleden week - liefde, dat gaat en dat komt als eb en vloed. Maar wat we nu krijgen, ik wil je niet bang maken.

HELEN : Geef hier die thee.

ANDY : Ja - breng jij 'm maar; dat is dat Hitler heel Engeland gaat plat bombarderen. Er blijft niets van heel. Wat er van ons overblijft zit in Frankrijk om het uit te vechten. Boem, 'n snel einde. Dan is het met ons gedaan. Beste manier als je even nadenkt. Hoe dan ook. Wat is leven. Enkel uitpluizen hoe je de tijd doorkomt die je te leven hebt. Tussen eten en poepen en slapen. Kun je er beter meteen van af zijn, zoals het nou staat te gebeuren. Zeg nou zelf.

HELEN : Geef hier die thee.

JOYCE : Kijk dan meteen naar zijn ogen, Helen, wil je? Opa, wat voor kleur ogen denk je dat Eric heeft?

ANDY : Je moeder zegt van groen.

JOYCE : Eee - nee, groen niet.

ANDY : Groen is haar ongelukskleur. Ik heb nog zo tegen haar gezegd: als je gelooft dat het ongeluk brengt dan brengt het ongeluk. Pas op voor groen. Geloof je erin... dan is het waar ook.

HELEN : *(tot zaal)* Die ouwe rot maakte me kregel met zijn gedoe over het leven en zus en zo. Ik ben Eric thee gaan brengen. Hij was een beetje ongeduldig geworden.

(tot Eric) Als je ergens op moet wachten, duurt het twee keer zolang.

ERIC : Wil je de ring zien, Helen?

HELEN : Ze is bijna zover. Wat voor kleur ogen heb je?

ERIC : Nooit op gelet.

HELEN : Beetje bruinig - of misschien olijfgroen.

ERIC : Nooit bij stilgestaan. Kijk, dit is de ring.

HELEN : Wat mooi. *(kijkt niet)* Thee lekker?

ERIC : Ik heb 'm van een knaap in de kroeg. Hij is een kwart karaat. Een hoop geld waard.

Heb natuurlijk niet gevraagd waar hij hem vandaan had. Mooi hè?

HELEN : Dus je gaat naar Frankrijk?

ERIC : Mag ik niet zeggen waar we heen gaan. Voor geval de Duitsers erachter komen. Spionnen... snap je? Is ze haast klaar? Ik moet naar Morpeth... Longhorsley... bij

Morpeth, voor de opleiding.

HELEN : Je gaat niet naar Frankrijk?

ERIC : Niet meteen. Wel... weet je... als het zover is... Waar ga je heen? Waar ga je heen?

HELEN : Ik had het koekje vergeten. *(gaat naar Joyce)* Hij gaat niet naar Frankrijk.

PEGGY : God zij geloofd, en het Heilig Hart, dat mijn gebeden verhoord zijn.

JOYCE : Dank u Moeder Maria.

HELEN : Hij gaat naar Morpeth.

PEGGY : Eee... wat een opluchting. Dan kan ik nu naar de pastorie.

JOYCE : Ma, wacht even. Wat moet ik doen?

HELEN : De eerste paar maanden gaat hij niet dood. Zolang die opleiding duurt.

JOYCE : Heb je de ring gezien? Wat is het er voor één?

HELEN : Het is een halve karaat diamant. Is best mooi.

JOYCE : En... is het...

PEGGY : Wat voor kleur ogen... groen hè?

HELEN : Bruin, bruinachtig groen... olijfgroen. Ik weet niet, rose.

JOYCE : Hoe vind je dit lint?

PEGGY : Mooi hoor, schat. Best te begrijpen, als dan een priester dag en nacht heeft gebeden, en gevast voor de vrede, en dan krijg je dit, dat is een schok voor zijn geloof.

HELEN : Ik breng hem een koekje. En nu wordt het tijd dat jij gewoon eens naar hem toe gaat en met hem praat. *(tot zaal)* In de voorkamer zat de Kolenman Eric gezelschap te houden. Hij speelde voor hem op zijn mondharmonica, de 'Last Post'. *(tot Eric)* Ze is bijna klaar.

ERIC : Okidoki. Wilt u de ring zien, mijnheer Stott?

HELEN : Staat het niet in je militaire boekje? De kleur van je ogen?

ERIC : O ja? Hier. *(met boekje)*

HELEN : Staat het er?

ERIC : Kijken. Er staat olijfgroen.

HELEN : Echt?

PEGGY : Ze roept je weer. *(tot Eric)* Een vlek op haar jurk en nu moet ze een andere aan.

HELEN : Ik ga wel even naar haar toe. *(tot zaal)* Joyce zat een brief te schrijven.

JOYCE : Ik schrijf hem, Helen. Ik schrijf hem een mooie brief.

HELEN : Stuur hem een telegram jô, dat gaat vlugger.

JOYCE : Nou niet sarcastisch worden Helen, niet nu. Dan ga ik helemaal kapot.

PEGGY : Is ze haast klaar?

HELEN : Ga jij naar pater Monaghan ma, het gaat best zo.

PEGGY : Eee, komt niets van in. Alles op jou laten neerkomen?

ANDY : Gaan we?

PEGGY : Zorg dat die ophoepelt hier. Joyce is zich aan het verkleden.

JOYCE : Lieve Eric, het is gemakkelijker dit te zeggen in een brief.

HELEN : *(tot zaal)* En net op dat moment kwam Hitler opduiken. Ma zei net...

PEGGY : Ik kan er wel even tussenuit wippen om te zeggen dat ik ben opgehouden voor een bezoekje aan de pater. Wat vind jij, Helen?

(Sirenes)

ANDY : Goddomme, die rotmoffen!

HELEN : *(tot zaal)* Eee, dat ellendige geluid. Iedereen werd doodsbleek. We stonden op onze benen te trillen. Ik weet niet wat het was, het was de eerste keer van m'n leven, ik was werkelijk doodsbang...

PEGGY : Wat moeten we doen Helen? Wat moeten we doen!

GEORGE : Het zijn de sirenes. Je hoort het.

PEGGY : George, wat moeten we doen?

GEORGE : Wat voert Joyce uit?

HELEN : Die zit een brief te schrijven. *(tot zaal)* En toen kwam Eric binnen, en die nam het heft in handen.

ERIC : Haal de gasmaskers. Hee, dag Joyce.

JOYCE : Dag Eric, ik zat je net te schrijven.

ERIC : Haal je gasmasker, jô.

JOYCE : Ja Eric.

ERIC : Allemaal gasmaskers mee, en de keuken in. Ze hebben gezegd: de eerste keer dat ze overkomen, heb je kans dat ze gas gooien - verrassingseffect...

HELEN : *(tot zaal)* Hij duwde ons allemaal in de keuken en ging de kieren van de deur dichtstoppen met handdoeken en zo.

PEGGY : *(met masker)* Eric, wat moeten we? Die dingen doen het toch niet?

ERIC : Alle deuren luchtdicht afsluiten.

ANDY : Eric, jô, ik moet naar het Walker Park, mijn hond begraven.

ERIC : Doe uit dat vuur, een van jullie...

PEGGY : Waar zoek je nou naar, jô?

GEORGE : De krant van gisteren. Daar stond het in. Wat te doen bij luchtaanvallen.

ERIC : Ik weet wat er bij luchtaanvallen gedaan moet worden, mijnheer Stott. Haal uw gasmasker.

GEORGE : Ik ga altijd zelf de zaken aan.

ERIC : Mijnheer Ryan, wilt u uw gasmasker voordoen?

ANDY : Geen enkele reden tot opwinding, m'n jong, we zijn hier toevallig - terechtgekomen - per ongeluk.

PEGGY : In godsnaam, vader, begin nou niet weer. *(tot Eric)* Jij doet het vuur uit.

ERIC : Doe ik, we moeten dekens hebben.

ANDY : Moeten we dood, dan gaan we dood. Het is niet zo erg als de mensen denken, doodgaan.

GEORGE : Waar is goddomme mijn krant, jô.

PEGGY : Die heb ik denk ik verknipt. Die hangt in de wc. Waar gaat hij heen?... Hou hem tegen.

GEORGE : Ik moet m'n krant hebben...

PEGGY : Je wordt gebombardeerd, George, jonge... Blijf waar je bent...

ERIC : Die vliegtuigen hebben waarschijnlijk een tijdje nodig om hier te komen... We horen ze eerst... maar 't allereerst horen we... het luchtdoelgeschut...

JOYCE : Hoor je dat het allereerst, Eric?

ERIC : Dat hoor je 't allereerst.

GEORGE : *(komt terug met krant)* Je bent aardig geschift, jij... mijn krant gebruiken voor wc-papier, jij... ik weet niet wààr staat het nu... Eric, jô, dat is een goede deken... hou hem tegen, jô... stopt zomaar een goede deken in de schoorsteen.

ERIC : We moeten het gas toch tegenhouden.

ANDY : Luister naar mijn woorden: laat het binnen lopen, jô. En eens en voor al er een eind aan maken.

PEGGY : Eee, denk je, dat die arme pater Monaghan dit allemaal overleeft, Helen?

JOYCE : Moet ik je helpen, Eric?

ANDY : Denk er maar eens voor jezelf over na. Mensen is net een ziekte... op de wereld. Daar heb ik het al die tijd al over.

GEORGE : Ik heb het, deze vent zat zelf in Spanje, heeft tientallen luchtaanvallen meegemaakt. Hier staat: je hoeft je niet druk te maken over luchtaanvallen.

ANDY : Dat zeg ik nou al die tijd, luister, je wordt geboren... ja?! Je groeit op... je klooit wat aan... je hele leven... werkt je te barste... waarvoor?

ERIC : Nog geen vliegtuigen?

JOYCE : Nog niet...?

GEORGE : (*leest*) Ik heb tientallen luchtaanvallen meegemaakt... de mensen denken dat een luchtaanval erger is dan die in feite is... geloof me - indien u de juiste voorzorgsmaatregelen neemt, kunt u het zwaarste bombardement overleven.

ANDY : Uiteindelijk vallen je tanden uit, je haar, alles... in afwachting tot het jouw beurt is. Nou, èn?! Neem Jackie nou... stierf in de bloei van zijn leven... nog in het volledig bezit van zijn vermogens.

HELEN : Opa, ga zitten, jô... en hou je gemak.

ANDY : Wat ik je zeg. Daar bewijzen we iedereen een weldaad mee: de wereld afhelfen van een ziekte: mensen - de hele aarde omwoelen - afbranden - alle dieren doodmaken - je had Vlaanderen moeten zien toen we daar uittrokken - 1917.

GEORGE : Zodra u de vliegtuigen hoort, duikt u plat op de grond.

ERIC : Dat is alleen als je geen dekking hebt, mijnheer Stott.

GEORGE : Weet jij het beter dan een man die tientallen luchtaanvallen heeft meegemaakt?

ANDY : Geen boom die overeind bleef - alles platgewalst. Niet dat meer aan groen - de hele aarde omgewoeld. Wat ik je zeg, daar kunnen we beter uitstappen, daar is iedereen mee gebaat.

JOYCE : Eee, ik ben zo bang, Eric.

ERIC : Niets aan de hand. Ik heb alles geregeld.

JOYCE : Als jij hier niet was, Eric.

GEORGE : Dan sprong Hitler zo binnen door het keukenraam. Aha, dit is belangrijk, moet je goed horen.

PEGGY : Hè, ik wil liever niet dat je dat voorleest. Je schrikt je dood zeg, als je dat soort dingen moet aanhoren.

GEORGE : Bij benadering maakt de bom een snerpend geluid.

PEGGY : Ik luister niet, George...

GEORGE : Zodra u dat hoort: op de grond gaan liggen, plat op de buik.

ANDY : Als je er goed over nadenkt, is hij beter af, hè Helen... onze Jackie.

HELEN : Ja, opa.

GEORGE : Nog een kenmerk van een luchtaanval: hebben de vliegtuigen hun bommen eenmaal laten vallen... *(breekt af)*

JOYCE : Wat dan pa, wat dan?

GEORGE : Afgescheurd. Wat er dan gebeurt heeft iemand afgescheurd om z'n eigen mee af te veegen.

JOYCE : Wat doen ze dan, Eric?

ERIC : Dan doen ze takke-takke-takke-tak...

PEGGY : Joyce, Helen, kom mee.

JOYCE : Waar ga je heen, ma?

PEGGY : Ik wil jullie meehebben. Allebei de meisjes. Eric, neem me niet kwalijk, ik moet Moeder Maria iets vragen. Als ik dat niet doe, dan komen we hier nooit levend uit.

ERIC : Ik heb de deuren afgestopt, mevrouw Stott.

PEGGY : Ik moet naar Maria.

GEORGE : Doe maar met je rozenkrans, jô, in godsnaam.

PEGGY : Mag ik alsjeblieft naar Maria - in godsnaam?

HELEN : Ma, hou je kalm.

PEGGY : Hoe kan ik me kalm houden als ik niet eens naar Maria kan gaan in het uur van nood. Lieve God in de hemel, laat me naar Maria toe.

ERIC : Goed, ik haal het weg, mevrouw Stott.

HELEN : *(tot zaal)* En toen, het waren de zenuwen, we waren op van de spanning, toen begon dat fluiten, en wij doken allemaal op de grond. Zelfs opa. En toen had ik ineens door wat dat was voor geluid. *(Staat op, gaat bijkeuken in en komt terug met*